

УДК 336.66

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-7-11>**Нікольчук Ю.М.**

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7466-2558>

Julia Nikolchuk

Khmelnytskyi Cooperative Trade and Economic Institute

Драч А.В.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут

Anastasia Drach

Khmelnytskyi Cooperative Trade and Economic Institute

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

FINANCIAL MECHANISM FOR MANAGING THE COMPANY'S ASSETS

Анотація. Актуальність обраної теми наукового дослідження визначається тим, що система управління активами підприємства не безпідставно вважається однією з найважливіших складових фінансового менеджменту суб'єктів господарювання в цілому та запорукою підвищення ефективності діяльності будь-якого з них. Однак, на сьогодні питання управління активами підприємства в комплексі, а не в розрізі його їх окремих складових, таких як оборотні та оборотні активи, в науковій літературі висвітлено досить на низькому рівні. В статті розглянуто наукові концепції щодо визначення сутнісної характеристики активів, такі як: об'єкти власності, обліку, управління, інвестування і економічний потенціал. На нормативно-правовому рівні активи трактуються як ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому. Розкрито сутність визначення управління активами підприємства. Під поняттям «управління активами підприємства» розуміють систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із оптимальним їх формуванням з різноманітних джерел, а також забезпеченням ефективного їх використання в різних видах господарської діяльності підприємства. Досліджено поетанну еволюцію теорії та практики управління активами. Надано визначення політики управління активами підприємства. Названі та охарактеризовані етапи процесу управління активами підприємства та принципи, яких слід дотримуватися при його провадженні. В статті розглянуто важливість застосування фінансового механізму управління активами підприємства та надано його визначення. Розглянуто структуру фінансового механізму управління активами підприємства та охарактеризовано його окремі елементи, такі як: фінансові відносини підприємства, суб'єкти, об'єкти, мета та завдання управління, інструментарій процесу управління (фінансові методи, важелі та інструменти), забезпечення процесу управління (інформаційне, правове та нормативне) та систему оцінки управлінських рішень щодо управління активами підприємства. Подальші дослідження будуть стосуватися дослідження процесу управління активами підприємства на базі конкретного суб'єкта господарювання.

Ключові слова: підприємство, активи, фінансовий менеджмент, управління активами, фінансовий механізм.

Abstract. The relevance of the chosen topic of scientific research is determined by the fact that the enterprise asset management system is rightly considered to be one of the most important components of financial management of business entities in general and a key to improving the efficiency of any of them. However, today the issue of enterprise asset management as a whole, and not in the context of its individual components, such as non-current and current assets, is covered in the scientific literature at a rather low level. The article examines the scientific concepts of defining the essential characteristics of assets, such as: objects of ownership, accounting, management, investment and economic potential. At the regulatory and legal level, assets are interpreted as resources controlled by an enterprise as a result of past events, the use of which is expected to lead to economic benefits in the future. The essence of the definition of enterprise asset management is disclosed. The concept of "enterprise asset management" is understood as a system of principles and methods for developing and implementing management decisions related to their optimal formation from various sources, as well as ensuring their efficient use in various types of economic activities of an enterprise. The gradual evolution of the theory and practice of asset management is studied. The definition of enterprise asset management policy is provided. The stages of the enterprise asset management process and the principles that should be followed in its implementation are named and characterized. The article considers the importance of applying the financial mechanism of enterprise asset management and provides its definition. The structure of the financial mechanism of enterprise asset management is considered and its individual elements are characterized, such as: financial relations of enterprise, subjects, objects, goals and objectives of management, tools of the management process (financial methods, levers and instruments), ensuring the management process (information, legal and regulatory) and the system for evaluating management decisions on enterprise asset management. Further research will focus on studying the process of enterprise asset management on the basis of a specific business entity.

Keywords: enterprise, assets, financial management, asset management, financial mechanism.

Постановка проблеми. Система управління активами підприємства являється важливим елементом підвищення ефективності діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, адже розробка та впровадження раціональних підходів під час управління активами забезпечують його надійну фінансову стійкість, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість підприємств. Однак, дослідження сучасної наукової літератури показало, що питання управління активами підприємства загалом на сьогодні висвітлено на досить низькому рівні. Більшість напрацювань щодо управління активами підприємства стосуються їх окремих видів, або тільки оборотних активів чи тільки необоротних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам поняття активів підприємства та безпосередній характеристиці процесу управління ними присвячена значна кількість наукових праць, зокрема наукові дослідження у даній сфері мають Заячківська О.В. і Семещук Я.С. [2], Каціман С.О. і Шаманська О.І. [3], Ковальчук Н.О. [4-6], Лотюк М.В. [7], Олійник Т.О. і Мірошниченко О.В. [8], Петруня Н.В. [9], Пюро Б.І. і Шірінян Л.В. [11] та багато інших. Разом з тим, на сьогодні існує досить не багато напрацювань щодо комплексного управління активами підприємства, що спонукає до подальших досліджень у цьому напрямку.

Мета статті полягає у поглибленні теоретичних знань щодо управління активами підприємства.

Вклад основного матеріалу. На сьогодні в економічній літературі сформувалися ряд окремих наукових концепцій до розкриття сутнісної характеристики активів підприємства (табл. 1).

На нормативно-правовому рівні активи трактуються як ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому [10].

Процес управління активами не безпідставно вважається ключовим за важливістю етапом щодо забезпечення ефективної господарської діяльності будь-якого підприємства.

Дослідження сучасної наукової літератури показало, що питання управління активами підприємства загалом на сьогодні висвітлено на досить низькому рівні. Більшість напрацювань щодо управління активами підприємства стосуються їх окремих видів, або тільки оборотних активів чи тільки необоротних. Великий вклад у формування методологічної бази менеджменту активів підприємства, на нашу думку, здійснила Ковальчук Наталія Олександрівна. В своїх напрацюваннях автор поглибила сутнісне значення поняття «активи підприємства» [4], висвітлила теоретичні аспекти аналізу складу, структури активів та джерел їх фінансування [6], детально охарактеризувала фінансовий механізм управління активами підприємства [5].

Отже, під поняттям «управління активами підприємства» розуміють систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із оптимальним їх формуванням з різноманітних джерел, а також забезпеченням ефективного їх використання в різних видах господарської діяльності підприємства [7, с. 64].

Управління активами підприємства набула високого розвитку в зарубіжній господарській практиці, має власну теоретичну основу, початок якої простежуються ще з XIX ст. (табл. 2).

Політика управління активами являється невід'ємною компонентою загальної фінансової стратегії підприємства і пов'язана із формуванням необхідного обсягу і складу необоротних (фіксованих) та оборотних (поточних) активів, раціоналізації та оптимізації структури джерел їхнього утворення [2, с. 47].

Політика управління активами на будь-якому підприємстві включає в себе необхідність застосування системи заходів, які спрямовані на формування, розподіл та перерозподіл матеріальних, нематеріальних, фінансових та біологічних активів для забезпечення ефективного розвитку суб'єкта господарювання [1, с. 40].

Процес управління активами на підприємстві реалізується в певній послідовності (табл. 3).

Таблиця 1 – Наукові концепції щодо визначення сутнісної характеристики активів

Концепція активів	Представники	Трактування сутності активів
1. Об'єкт власності	Приб К.А., Федько В.І.; Лахтіонова Л.А.; Губачова О.М., Мельник С.І.; Макальська М.Л., Денисов А.Ю., Щаділова С.Н.; Артемов Л.В.; Бункіна М.К., Семенов А.М.	економічні ресурси, якими володіє підприємство
2. Об'єкт обліку	Фаріон І.Д., Урбан Н.М.; Пушкар М.С.; Макальська М.Л., Денисов А.Ю.; Лахтіонова Л.А.; Щаділова С.Н.; Артемова Л.В.; Жданов С.А.	ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до збільшення економічних вигод у майбутньому
3. Об'єкт управління	Бланк І.О., Фаріон І.Д., Урбан Н.М.; МСФЗ, НП(С) БО, Пушкар М.С.; Губачова О.М., Мельник С.І.; Ламанов І.П.	контрольовані підприємством економічні ресурси, для яких характерні детермінована вартість, продуктивність, спроможність генерувати дохід, постійний обіг яких пов'язаний з факторами часу, ризику та ліквідності
4. Об'єкт інвестування	Бланк І.О., Фаріон І.Д., Урбан Н.М.; Петруня Н.В.; Щаділова С.Н.	майнові цінності підприємства, сформовані за рахунок інвестованого в них капіталу
5. Економічний потенціал	Сопко В.В., Приб К.А., Федько В.І.; Ламанов І.П.; Губачова О.М., Мельник С.І.; Бункіна М.К., Семенов А.М. МСФЗ, НП(С)БО	ресурси, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому

Джерело: сформовано на основі [9, с. 188-189]

Таблиця 2 – Еволюція теорії і практики управління активами

Управлінська концепція	Короткий зміст (по відношенню до активів)	Пріоритетні активи (домінанти)
Управління виробництвом (XIX ст.)	Основні управлінські акценти – на виробництво, а отже, на операційні активи підприємства. Рішення по активах орієнтувалися на дотримання технологій виробництва, збільшення продуктивності активів, економію на експлуатації машин і механізмів, пошук дешевих джерел сировини та матеріалів	Матеріальні активи
Управління підприємством як закритою системою (20-ті роки XX ст.)	Формування функціональних підсистем (фінанси, виробництво, збут, кадри). Підвищення значимості грошей, цінних паперів. Ускладнення рішень у сфері управління активами, поява концепцій, пов'язаних із здійсненням інвестицій в активи, їх фінансуванням та забезпеченням розширеного відтворення	Перенесення акцентів на фінансові активи
Управління бізнесом як відкритою системою (після Другої світової війни)	Формування активів, конкурентоспроможних у ринковому середовищі за складом і структурою. Упровадження стратегічних рішень в управління бізнесом у цілому й активами зокрема для підвищення адаптаційних можливостей підприємства в мінливому зовнішньому середовищі. Підвищення ролі інформації у прийнятті управлінських рішень	Акцент на нематеріальних активах, людському капіталі, правах на інтелектуальну власність
Ідеологія вартісного управління (60–80-ті роки XX ст.)	Підвищення корпоративної вартості. Створення довгострокових стратегій розвитку, включаючи стратегії формування й управління активами. Удосконалення обліку та звітності щодо активів. Підвищення фінансової прозорості	Нарощування сукупних активів
Концепція капіталізації (друга половина XX ст.)	Зростання ролі і значення довгострокового капіталу, який представлений в активах балансу необоротними активами, а в пасивах – власним капіталом та довгостроковими зобов'язаннями і забезпеченнями. Нарощування активів довгострокового характеру	Нарощування необоротних активів передусім за рахунок нематеріальних активів, включаючи бренд
Концепція економічного росту (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)	Макроекономічний ріст за рахунок зростання економічних агентів	Ріст чинників виробництва в поєднанні з трансфертами ззовні (інноваційних, освітніх, соціальних та інших детермінантів росту)

Джерело: [11, с. 78]

Таблиця 3 – Етапи процесу управління активами підприємства

Етап	Передбачає	Зміст етапу
1	проведення системного аналізу забезпеченості активами відповідно до існуючих задач розвитку підприємства	цей аналіз проводиться з метою дослідження основних тенденцій активів підприємства та оцінки рівня забезпеченості ними процесу виробництва та реалізації продукції (послуг)
2	визначення потреби у загальному обсязі та структурі активів на майбутнє	на діючих підприємствах визначення цієї потреби проявляється у вигляді приросту цих активів з урахуванням запланованого об'єму приросту виробництва і реалізації продукції та частки вартості активів
3	здійснення оптимізації співвідношення оборотних та необоротних активів	принципами здійснення такої оптимізації є: – врахування перспектив розвитку операційної діяльності підприємства та форм її диверсифікації; – забезпечення раціонального співвідношення між необоротними та оборотними активами відповідно до об'єму та структури виробництва і збуту продукції; – забезпечення оптимального співвідношення між обсягами оборотних та необоротних активів з точки зору ефективності господарської діяльності; – забезпечення можливості швидкого обертання активів під час їхнього використання
4	здійснення вибору найбільш прогресивних видів активів відповідно до потреб підприємства	основою такого вибору є порівняльна оцінка відповідно до таких критеріїв, як: продуктивність, технологічність, надійність, економічність та фінансова обґрунтованість

Джерело: сформовано на основі [1, с. 40]

До процесу управління активами підприємства висуваються певні вимоги, які обов'язково повинні виконуватись на кожному етапі процесу. Найважливіші принципи управління активами підприємства визначені на рис. 1.

Фундаментом функціонування будь-якого суб'єкта господарювання виступає сформований обсяг його активів (майна). Тому важливим є чітке формулювання поняття фінансового механізму управління активами підприємства, визначення його структури та можливість застосування для підприємств України.

Фінансовий механізм управління активами підприємства являє собою сукупність методів, форм та інструментів, важелів та прийомів впливу на формування та використання активів підприємства з метою оптимізації їхнього впливу на кінцеві результати виробництва [5, с. 192].

Завдяки налагодженому механізму управління активами на підприємстві можливим стає можливим:

- чітка постановка цілей і завдань управління активами, а також контроль за їх дотриманням у запланованому періоді;
- удосконалення методики визначення і економічного аналізу ефективності використання всіх видів активів;

– розробка можливих напрямків оптимізації процесу управління активами та їхнього аналізу;

– застосування економічних методів та моделей у процесі управління активами, зокрема під час аналізу і планування;

– розробка методики оперативного управління високоліквідними обіговими активами;

– розробка загальної стратегії управління активами;

– надання переваги використанню внутрішніх важелів впливу на процес управління активами [7, с. 64].

Структура фінансового механізму управління активами включає в себе сукупність утворюючих його елементів та відповідних взаємозв'язків між ними. Складові фінансового механізму управління активами підприємства зображені на рис. 2.

Вважаємо за доцільне зупинитися на детальній характеристиці кожного з елементів механізму управління активами підприємства.

Отже, внутрішні і зовнішні фінансові відносини підприємства, що виникають в процесі формування та використання активів підприємства, мають грошове вираження і є сукупністю надходжень та витрат

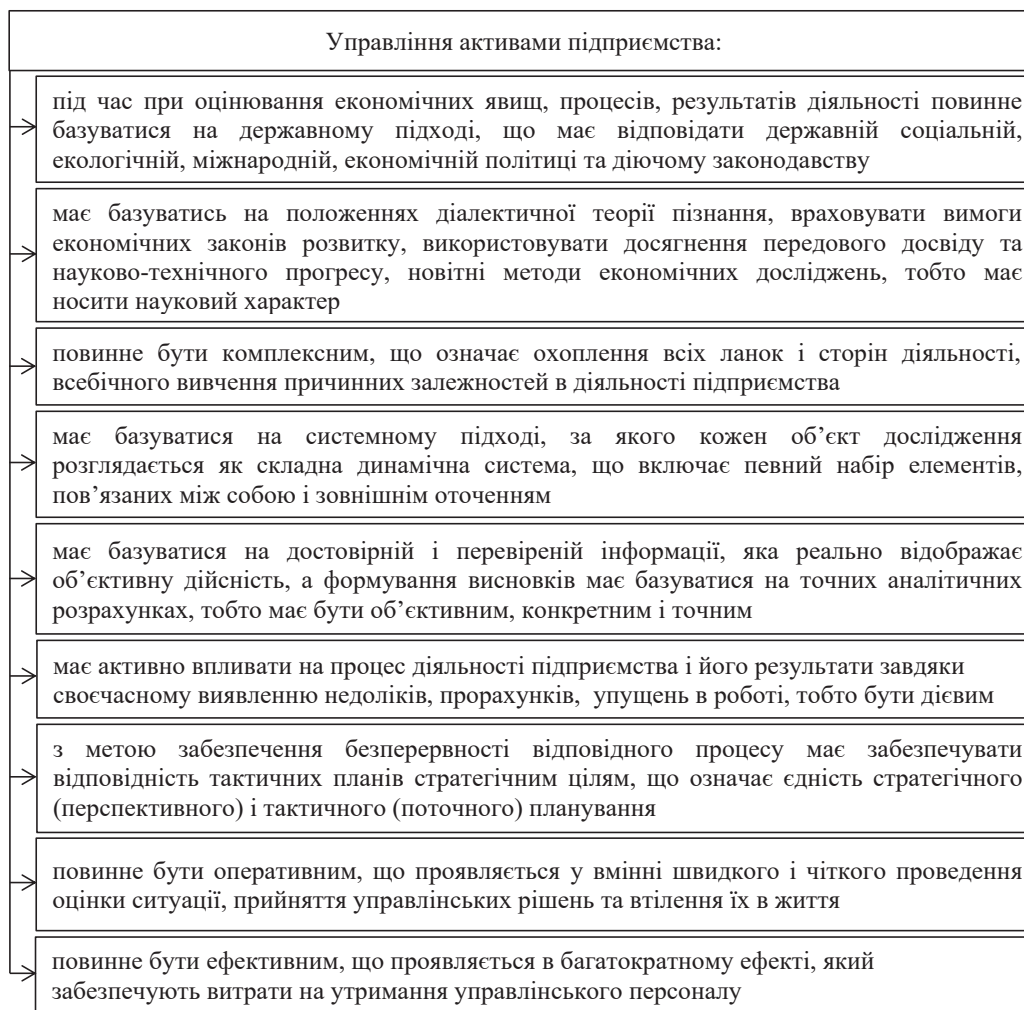

Рисунок 1 – Принципи управління активами підприємства

Джерело: сформовано на основі [8, с. 74-75]

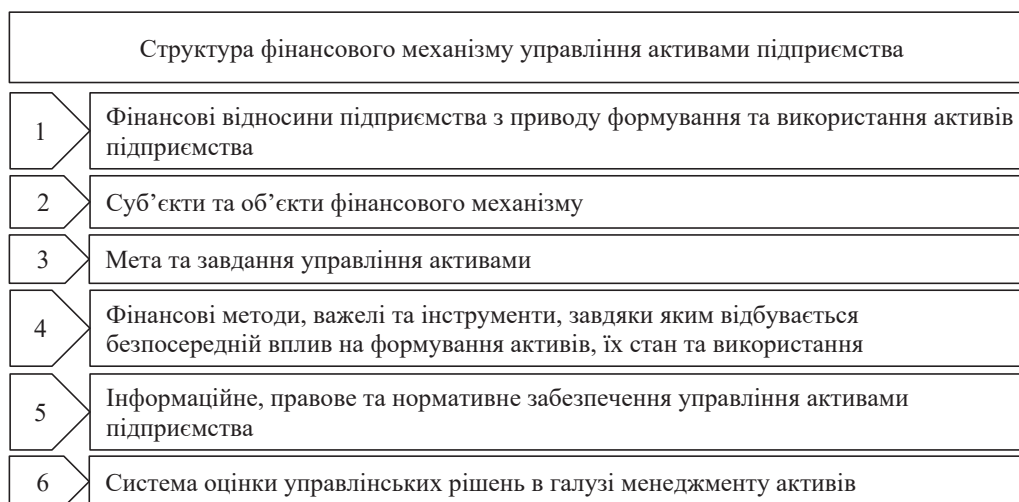

Рисунок 2 – Фінансовий механізм управління активами підприємства

Джерело: сформовано на основі [5, с. 193]

коштів. Фінансові відносини підприємства в процесі формування та використання його активів можуть включати його відносини з:

- іншими суб'єктами господарювання щодо забезпечення сировиною, матеріалами, комплектуючими виробами, які являються окремими складовими активів підприємства;
- філіями і дочірніми підприємствами;
- персоналом підприємства;
- акціонерами підприємства;
- податковою та аудиторською службою;
- банківськими установами щодо отримання і погашення кредитів, купівлі і продажу валюти, з приводу розрахунків за банківські послуги та інші операції, які забезпечують достатній обсяг активів підприємства;
- страховими компаніями та організаціями з приводу страхування комерційних і фінансових ризиків;
- товарними, сировинними і фондовими біржами з приводу операцій з виробничими і фінансовими активами;
- інвестиційними інститутами з приводу розміщення інвестицій тощо [5, с. 193].

Суб'єкти управління (керуючі система) здійснюють вплив на господарську діяльність підприємства за допомогою системи фінансових показників, які використовуються під час фінансового аналізу, планування і управління підприємством.

За ринкових умов господарювання в ефективному та раціональному використанні активів підприємства в першу чергу зацікавлені його власники та менеджери. Адже метою управління фінансами на підприємстві, у тому числі і його активів, є забезпечення максимального рівня добробуту його власників у довгостроковій перспективі. Опосередкований інтерес до ефективного управління активів підприємства також має держава, враховуючи вклад кожного окремого суб'єкта господарювання у виробництво загальнонаціонального ВВП та формування податкових надходжень до бюджету.

До об'єктів фінансового механізму управління активами підприємства відносяться процеси їхнього формування, оцінки та використання, контролю за управлінням активами на підприємстві [5, с. 194].

Управління активами підприємства здійснюється з метою визначення потреби в окремих їх видах і її задоволення задля здійснення господарської діяльності, оптимізація їхнього складу задля забезпечення ефективності розвитку усіх бізнес-процесів підприємства в інтересах його власників [12, с. 158].

Суб'єкти управління активами підприємства ставлять перед собою відповідні завдання, які залежать від конкретних складових активів підприємства. Отже, в процесі управління активами підприємства вирішуються наступні завдання (рис. 3):

Наступною складовою фінансового механізму управління активами підприємства, є його методи, важелі та інструменти. Кожному фінансовому методу відповідає окремий фінансовий важіль (рис. 4).

Загалом, під фінансовим інструментом розуміють будь-яку угоду, згідно якої відбувається водночас збільшення фінансових активів одного підприємства і фінансових зобов'язань іншого. Розрізняють первинні і вторинні фінансові інструменти. Первинними вважаються кошти в готівковій та безготівковій формах, цінні папери, кредиторська і дебіторська заборгованість за поточними операціями тощо.

На сьогодні позитивний вплив на становленню активного ринкового середовища має формування і використання похідних від базових фінансових інструментів, які використовуються у сфері банківництва, фінансових відділах виробничих і торгових підприємств. До них відносяться ф'ючерсні контракти, фінансові опціони, форвардні контракти, процентні і валютні свопи [5, с. 195].

Якість будь-якого процесу управління визначається його забезпеченням. Складові елементи забезпечення процесу управління активами підприємства зображені на рис. 5.

До конкретних форм прояву інформаційного забезпечення процесу управління активами підприємства відносяться такі дані, як: бухгалтерська фінансова звітність, статистична інформація, одноразові обстеження, що забезпечують утворення системи інформативних показників стосовно активів суб'єкта господарювання.

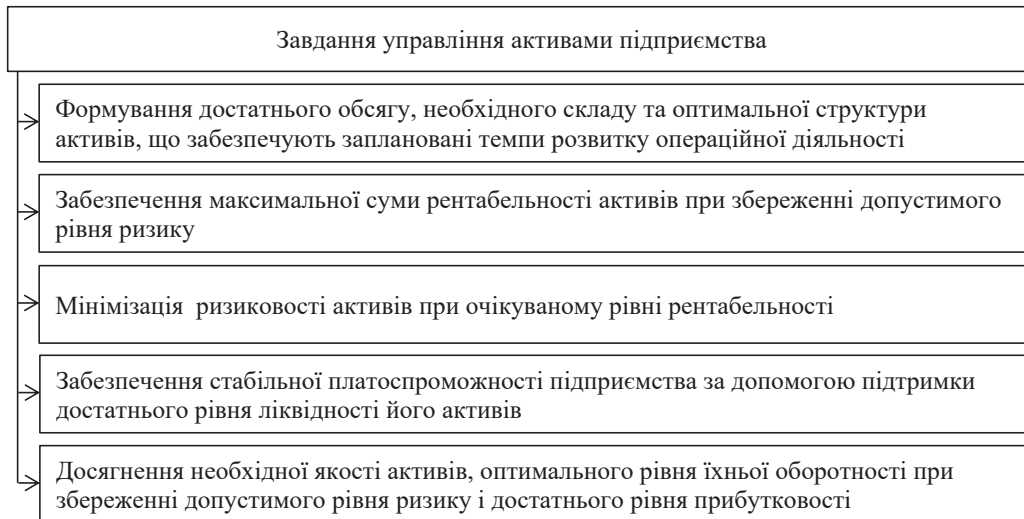

Рисунок 3 – Завдання управління активами підприємства

Джерело: сформовано на основі [12, с. 159]

Рисунок 4 – Фінансові методи, важелі та інструменти управління активами підприємства

Джерело: сформовано на основі [5, с. 194]

Рисунок 5 – Забезпечення управління активами підприємства

Джерело: сформовано на основі [5, с. 195-196]

Останнім компонентом фінансового механізму управління активами підприємства є оцінка управлінських рішень, які були прийняті в процесі його реалізації. Вона реалізується шляхом застосування так званих фінансових індикаторів (рис. 6).

Фінансові коефіцієнти виражають такий важливий інструмент з'ясування конкурентоспроможності підприємства, у тому числі оцінки стану та ефективності використання активів, як фінансовий аналіз. Під час аналізу проводиться оцінка фінансового

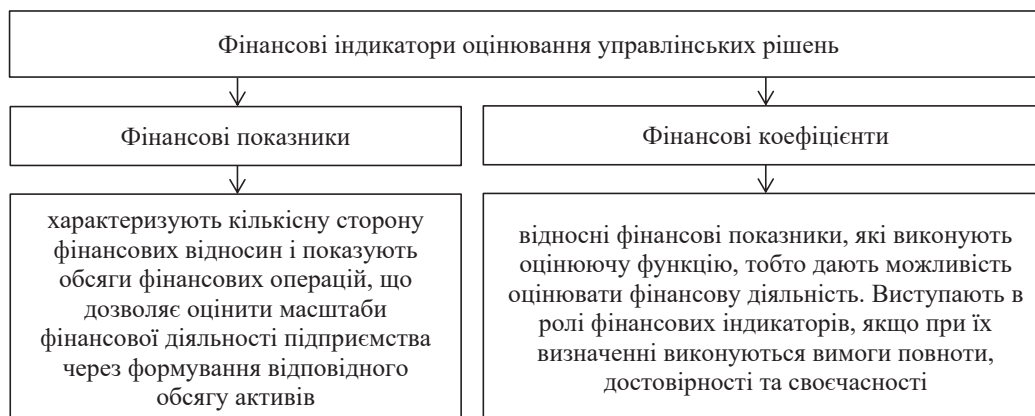

Рисунок 6 – Фінансові індикатори оцінювання управлінських рішень

Джерело: сформовано на основі [5, с. 196]

Рисунок 7 – Цілі управління активами підприємства

Джерело: сформовано автором на основі: [3, с. 360]

стану підприємства, визначається вплив складу та структури активів підприємства на його фінансовий стан.

Єдиною метою політики управління активами будь-якого підприємства має бути стабільний розвиток підприємства та збільшення його прибутковості. Цілі управління активами цього підприємства узагальнені на рис. 7.

Переконані, що виконання цілей та завдань, зображених на рис. 3, 7, в майбутньому дадуть змогу цьому підприємству вийти на якісно новий рівень управління їхніми активами.

Висновки. Отже, процес управління активами підприємства передбачає визначення основних завдань, на вирішення яких він спрямований, а також використання у процесі управління відповідних методів та інструментів. Управління має бути спрямоване на забезпечення не тільки поточної діяльності підприємства, а й бути ефективним у довгостроковій перспективі. З цією метою необхідним є розробка конкретного фінансового механізму управління активами підприємств. Застосуванням фінансового механізму в процесі управління забезпечить позитивний результат виключно за умови ефективного поєднання усіх його компонентів.

Бібліографічний список:

1. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Веленчук О.М. Фінансовий менеджмент : підруч. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
2. Заячківська О.В., Семешук Я.С. Удосконалення механізмів управління активами як чинник сталого розвитку підприємства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2021. № 2(94). С. 46–52. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/ve220215/981> (дата звернення: 21.01.2024).
3. Каціман С.О., Шаманська О. Вдосконалення системи управління активами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 20. С. 357–361. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/71.pdf> (дата звернення: 22.01.2024).

4. Ковальчук Н.О. Узагальнення та систематизація наукових підходів до визначення поняття «активи». *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2011. № 3. С. 34–40. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2011/v3/NV-2011-V3_5.pdf (дата звернення: 17.12.2023).
5. Ковальчук Н.О. Фінансовий механізм управління активами підприємств. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2012. № 4. С. 190–197. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2012/v4/NV-2012-v4_31.pdf (дата звернення: 21.01.2024).
6. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В. Теоретичні аспекти аналізу складу, структури активів та джерел їх фінансування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 64–69. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2019/14.pdf (дата звернення: 17.12.2023).
7. Лотюк М. В. Управління активами підприємства. *Економічні студії*. 2017. № 1(14). С. 62–66. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/709335.pdf> (дата звернення: 21.01.2024).
8. Олійник Т.О., Мірошніченко О.В. Основні напрями підвищення ефективності управління активами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 21. С. 73–77. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2014/16.pdf (дата звернення: 22.01.2024).
9. Петруня Н.В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств. *Економічні інновації*. 2010. № 41. С. 186–194. URL: <https://magazine.faa.org.ua/konceptualni-pidhodi-do-viznachennya-sutnosti-aktiviv-pidpriemstv.html> (дата звернення: 17.12.2023).
10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 17.12.2023).
11. Пюро Б.І., Шірінян Л. В. Стратегія управління активами підприємства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2018. Т. 29(68), № 6. С. 78–82. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_6/19.pdf (дата звернення: 21.01.2024).
12. Кнейслер О.В. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. / за ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль : Вид-во «Економічна думка», 2018. 478 с.

References:

1. Dema D. I. Dorokhova L. M. and Velenchuk O. M. (2018) *Finansovyi menedzhment* [Financial management]. Zhytomyr: ZhNAEU.
2. Zayachkivska O. V. and Semeshchuk Y. S. (2021) Improvement of asset management mechanisms as a factor of sustainable development of the enterprise. *Bulletin of the National University of Water and Environmental Engineering*, vol. 2 (94), pp. 46–52. Available at: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/ve220215/981> (accessed January 21, 2024).
3. Katsiman S. O. and Shamanska O. I. (2017) Improvement of the enterprise asset management system. *Global and national problems of the economy*, vol. 20, pp. 357–361. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/71.pdf> (accessed January 22, 2024).
4. Kovalchuk N. O. (2011) Generalization and systematization of scientific approaches to the definition of “assets”. *Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic Sciences*, vol. 3, pp. 34–40. Available at: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2011/v3/NV-2011-V3_5.pdf (accessed December 17, 2023).
5. Kovalchuk N. O. (2012) Financial mechanism of enterprise asset management. *Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic Sciences*, vol. 4, pp. 190–197. Available at: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2012/v4/NV-2012-v4_31.pdf (accessed January 21, 2024).
6. Kovalchuk N. O. Fedyshyn M. P. and Zhavoronok A. V. (2019) Theoretical aspects of the analysis of the composition, structure of assets and sources of their financing. *Investments: practice and experience*, vol. 23, pp. 64–69. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2019/14.pdf (accessed December 17, 2023).
7. Lotiuk M. V. (2017) Management of enterprise assets. *Economic studies*, vol. 1 (14), pp. 62–66. Available at: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/709335.pdf> (accessed January 21, 2024).
8. Oliyuk T. O. and Miroshnychenko O. V. (2014) Main directions of increasing the efficiency of asset management. *Investments: practice and experience*, vol. 21, pp. 73–77. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2014/16.pdf (accessed January 22, 2024).
9. Petrunya N. V. (2010) Conceptual approaches to determining the essence of enterprise assets. *Economic innovations*, vol. 41, pp. 186–194. Available at: <https://magazine.faa.org.ua/konceptualni-pidhodi-do-viznachennya-sutnosti-aktiviv-pidpriemstv.html> (accessed December 17, 2023).
10. Natsionalne polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.13. No. 73.
11. Pyuro B. I. and Shirinyan L. V. (2018) Strategy of enterprise asset management. *Scientific notes of the Taurida National University named after V. I. Vernadsky. Series: Economics and management*, issue 29(68), vol. 6, pp. 78–82. Available at: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_6/19.pdf (accessed January 21, 2024).
12. Kneisler O. V. (2018) *Finansovyi menedzhment* [Financial management]. Ternopil^ “Economic Thought” Publishing House.

Стаття надійшла до редакції 24.05.2024